

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕНЕДЖМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ»

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітньо-наукова програма	Менеджмент
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Факультет (Інститут)	Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра	Менеджменту, публічного управління та адміністрування
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Мова викладання	Українською мовою
Інформація про викладача дисципліни	Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Електронна пошта: dobrovolskae@pdatu.edu.ua Номер телефону: +38(096) 4107227 https://www.pdatu.edu.ua/pro-universytet/kafedra-menedzhmentu-publichnogo-upravlinnya-ta-administruvannya.html
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова дисципліна
Передумови для вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни «Менеджмент персоналу» здобувач вищої освіти має володіти теоретичними знаннями та практичними навичками за такими дисциплінами: «Методика наукового дослідження (за спеціальністю D3 Менеджмент) та організація підготовки дисертаційної роботи», «Управління науковими проектами», «Математичні моделі і методи в менеджменті».
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Відповідно до принципів академічної доброчесності та нормативних документів ЗВО «ПДУ» щодо політики академічної доброчесності, очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Здобувачі, відповідально відноситимуться щодо дотримання норм законодавства про авторське право, вказуватимуть посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, уникатимуть фальсифікації або фабрикації інформації. Дотримуватимуться усіх зобов'язань відповідно до укладеної декларації про дотримання академічної доброчесності http://surl.li/noftg , http://surl.li/foccn Відвідування занять. Обов'язковим є відвідування усіх видів занять. За об'єктивних причин (хвороба, карантин, індивідуальний графік, тощо) навчання може проходити в он-лайн форматі. Здобувачі обов'язково мають дотримуватись строків визначених для виконання усіх

	видів письмових робіт що передбачені під час вивчення дисципліни. Визнання результатів попереднього навчання. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://surl.li/fobze. Зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю). В неформальній освіті: - закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю). В інформальній освіті: - наявність наукової публікації; - волонтерська діяльність. Перезарахування результатів навчання отриманих під час здобуття попередньої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»
--	---

3. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» є сформулювати у здобувачів системне розуміння концепції сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери, засвоїти сучасні теоретико-методологічні підходи та інструменти менеджменту, розвинути здатність планувати, виконувати та впроваджувати результати наукових і прикладних досліджень у практику управління з урахуванням економічних, екологічних та соціальних чинників.

У процесі вивчення дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» у здобувачів формуються наступні компетентності:

ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
ЗК01.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК02.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК04.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
СК01.	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.
СК04.	Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.
СК05.	Здатність розробляти стратегії управлінської діяльності, керувати науково-дослідними проектами в організаціях, їхніх об'єднаннях, структурних підрозділах, на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні засади сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери

Тема 2. Глобальні та національні стратегії сталого розвитку: виклики для агропродовольчих підприємств	
Тема 3. Інституційне середовище та нормативно-правове регулювання сталого розвитку аграрного сектору	
Тема 4. Методи і підходи до управління сталим розвитком агропродовольчих підприємств	
Тема 5. Соціальна відповідальність бізнесу та корпоративна стійкість у продовольчій сфері	
Тема 6. Екологічні аспекти управління підприємствами агропродовольчої сфери	
Тема 7. Економічна діагностика та показники сталого розвитку підприємств АПК	
Тема 8. Планування і реалізація наукових та прикладних досліджень у сфері сталого розвитку аграрних підприємств	
Тема 9. Апробація та впровадження результатів досліджень сталого розвитку на підприємствах агропродовольчої сфери	
Тема 10. Інновації, цифровізація та перспективи розвитку менеджменту сталості у продовольчому секторі	
5. Орієнтовні теми індивідуальних завдань	
Не передбачені робочою програмою	
6. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	
Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:	
РН05.	Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.
РН06.	Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проєктів.
РН07.	Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.
РН09.	Ідентифікувати та класифікувати невирішені наукові задачі, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси у сфері управління та адміністрування на конкретних підприємствах та у регіональних економічних системах, обирати і використовувати оптимальні загальнонаукові та спеціальні методи для їхнього дослідження.
7. Види навчальних занять	
Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні заняття (ПЗ), самостійна робота (СР).	
8. Методи навчання	
Словесні методи (лекція, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні методи (пояснювально-ілюстративний), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, виконання практичних завдань самостійної роботи); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду, проєктування професійних ситуацій); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).	
9. Методи та критерії оцінювання	
9.1 Критерії оцінювання	

В освітньому процесі Університету використовуються такі види контролю: поточний, семестровий (підсумковий) та підсумкова атестація здобувачів вищої освіти. Оцінювання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачів освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю визначаються з урахуванням змісту накопичувальної системи оцінювання.

У межах поточного контролю здобувач вищої освіти може набрати 60 балів (форма семестрового контролю – екзамен). На семестровий контроль у формі екзамену відводиться 40 балів.

Сума балів за поточний контроль складається із балів, отриманих за результатами навчання під час лекцій, семінарських (практичних, лабораторних) занять та самостійної роботи здобувача вищої освіти.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання набраних здобувачем вищої освіти балів з поточного та семестрового контролю (форма семестрового контролю – екзамен). Підсумкова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» <https://pdatu.edu.ua/images/navchalna-robota/planuvannya-ta-organizaciya/p04062022.pdf?ver=18022201> та робочої програми з даної дисципліни

9.2 Методи оцінювання

Усні (індивідуальне опитування, співбесіда), письмові (самостійна робота, тести, практичні завдання, розрахункові завдання), комп'ютерні (презентації доповідей, виконання завдань у системі Moodle), індивідуальні завдання самоконтроль, самоаналіз.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання	Навчальний процес потребує наступних засобів навчання: – мультимедійне обладнання; – комп'ютерна система та мережа; – роздатковий ілюстративний матеріал лекцій; – презентаційний матеріал лекцій.
Інформаційне навчально-методичне забезпечення	1. Вдовенко Н.М., Зось-Кіор М.В., Федірець О.В., Гнатенко І.А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. Український журнал прикладної економіки. 2020. № 4. Т. 5. С. 222-229. 2. Добровольська, Е.В., Покотильська, Н.В. Стан та тенденції розвитку лісокористування. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 63, С. 79-83 3. Добровольська Е., Покотильська Н., Вольський В.А. Сучасні тенденції розвитку аграрного підприємництва. Агросвіт. 2023. №20. С. 92-98. 4. Добровольська Е., Покотильська Н.В.Сучасний стан управління персоналом м'ясопереробного підприємства. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2024. №1 (42). С. 112-119. 5. Добровольська Е.В., Покотильська Н.В. Управлінська та виробничо-господарська діяльність акціонерного товариства в сучасних умовах // Економічний простір. 2025. Вип. 198. С. 174-179 6. Дячков Д.В., Овчаренко Є.І., Ільїн В.Ю., Сергієнко С.С. Менеджмент інноваційних проєктів з ресурсозбереження підприємств агропродовольчої сфери на основі діджиталізації. Український журнал прикладної економіки. 2020. № 4. Т. 5. С. 333-338. 7. Мазур К.В., Кубай О.Г. М 13 Менеджмент аграрного підприємства : навч. посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 284 с

8. Ясінецька І.А., Добровольська Е.В., Покотильська Н.В. Сучасний стан управління виробництвом продукції аграрного підприємства. Агросвіт. 2023. №5-6. С. 35-42.
9. Чикуркова А. Д. Аграрний менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти ОПІ «Менеджмент» другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 073 «Менеджмент» денної і заочної (дистанційної) форми навчання. Кам.-Под.: ЗВО «ПДУ», 2022. - 203 с
10. Chykurkova, A., Pokotylska, N., Dobrovolska, E., Chornobai, L., & Patsarniuk, O. (2025). Marketing monitoring as a tool for assessing the competitiveness of food industry enterprises in the agro-industrial complex. *Ekonomika APK*, 32(1), 47-58.
11. Большакова Є. Л. Менеджмент стійкого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – «Менеджмент» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»). – Полтавська державна аграрна академія Міністерства освіти і науки України, Полтава, 2020. 262 с.
12. Голобородько Т.В., Завада О.П., Йолкін А.М., Мірошніченко О.А. Адаптивний менеджмент ефективності землекористування аграрних підприємств в умовах диджиталізації та логістичних загроз. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 3. С. 29—36.
13. Голуб І. Методологія формування стратегії сталого розвитку аграрних підприємств. *Сталий розвиток економіки*, 2(53), 2025 231-236. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-31>
14. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПІ «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.
15. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПІ «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.
16. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПІ «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.
17. Тестові завдання для підсумкового контролю знань з дисципліни «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПІ «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.
18. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України URL: <http://minagro.gov.ua>
19. Офіційний сайт Всесвітнього фонду природи. Sustainable Agriculture. 2021. URL: <https://www.worldwildlife.org/industries/sustainable-agriculture>
20. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку. Agriculture and the environment. 2021. URL: <https://www.oecd.org/agriculture/topics/agriculture-and-the-environment/>

	21. Офіційний сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН. Prospects for the Environment Agriculture and the environment. 2021. URL: https://www.fao.org/3/y3557e/y3557e11.htm 22. Сайт Органічних ферм. 18 Ways How "Modern" Farming Affects Our World. 2021. URL: http://satavic.org/18-ways-how-modern-farming-affects-our-world/ 23. Сільське господарство і розвиток сільських районів. URL: http://data.Worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS. 24. Освітньо-наукова програма «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/onp25/D3onp2025-2026.pdf?v=01 25. Електронний навчальний курс «Менеджмент сталого розвитку підприємств агропродовольчої сфери» http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=3268
--	--